

СЕКЦІЯ ІІ. ЕКОНОМІЧНІ НАУКИ ТА ПРАВОЗНАВСТВО

АЛЕКСАНДРОВА О.Ю., к. екон. н., доц.

КОСИЧ М.В., к. екон. н., доц.

Український державний університет залізничного транспорту

м. Харків, Україна

ЕКОНОМІЧНА БЕЗПЕКА ДЕРЖАВИ В УМОВАХ ГЛОБАЛЬНИХ ВИКЛИКІВ СУЧАСНОСТІ

Головною метою економічного розвитку країни та діяльності державних органів влади є створення умов для найбільш повного задоволення зростаючих матеріальних та духовних потреб людей. Забезпечення розвитку людини, суспільства та держави в економічній сфері пов'язане з економічною безпекою як підсистемою національної безпеки країни.

Глобалізація визначає новий кількісний вимір інтенсивності взаємозв'язків окремих країн та їх економік, нову якість таких зв'язків. І саме забезпечення економічної безпеки країни на національному рівні, яка одночасно виступає як підсистема міжнародної та глобальної економічної безпеки є пріоритетним напрямком діяльності держави.

Найпоширенішим трактуванням економічної безпеки країни є забезпечення необхідного рівня національної безпеки власними фінансовими та іншими ресурсами, створення сприятливих умов для розвитку економіки і підвищення рівня конкурентоспроможності країни, захищеність інтересів суспільства і держави в економічній сфері від внутрішніх і зовнішніх загроз. Слід відмітити, що внутрішні загрози національній безпеці обумовлені макроекономічною і мікроекономічною нестабільністю ринкової економіки та пов'язані з діяльністю органів державної влади. Зовнішні загрози викликані впливом несприятливих процесів в світовій економіці.

Світові глобалізаційні процеси обумовлюють переважання світогосподарських зв'язків над національними, тим самим посилюючи існуючі ризики та створюючи нові багатоплярні загрози. Найбільш актуальними викликами глобалізації, що створюють численні загрози економічній безпеці держави, є формування нових центрів глобального та регіонального впливу; регіоналізація світового економічного простору; транснаціоналізація капіталу та посилення ролі ТНК; погіршення світової фінансової кон'юнктури; посилення конкурентної боротьби за ресурси та ринки збуту; міграційні процеси та відтік умів; економічна рецесія. В процесі глобалізації поглиблюється взаємна залежність у світовому співтоваристві, що призводить до змін у міжнародних відносинах та орієнтації національних інтересів.

Інтегральний індекс економічної безпеки держави в Україні оцінюється за 15 складовими: виробничою, демографічною, енергетичною, зовнішньоекономічною, інвестиційно-інноваційною, макроекономічною, продовольчою, соціальною, фінансовою, банківською, борговою, бюджетною, валютною, грошово-кредитною безпекою та безпекою небанківського фінансового сектору. Індикаторами для кількісного виміру рівня національної економічної безпеки є структура ВВП; обсяг і темпи росту промисловості; обсяг і динаміка інвестицій; темпи інфляції; рівень безробіття; дефіцит бюджету і державного боргу та ін. У світовій системі господарювання конкурентоспроможність національної економіки може розглядатися як показник належного рівня економічної безпеки.

Невідповідність існуючих систем національної економічної безпеки загрозам, що виникають у глобалізованому середовищі, актуалізує питання розробки моделі національної економічної безпеки. Основними складовими моделі є забезпечення стійкого розвитку економіки країни через стимулювання розвитку національного господарства, що є

підґрунтям для економічного та суспільного прогресу, та створення механізмів регулювання за допомогою державних органів та інститутів ринку.

Зниження ролі національної держави, втрата нею державної ідентичності в умовах глобалізаційних перетворень нівелюється через забезпечення збалансованої взаємодії наукового, технічного і виробничого потенціалів, активізацію інноваційної діяльності в усіх сферах економіки.

Список використаних джерел

1. Генералов О., Романенко О. Національна економічна безпека України в умовах глобальних викликів// Молодий вчений. – 2021. – 11 (99). – С. 357-361.

2. Гнатенко В. Загрози економічній безпеці держави в умовах глобалізації// Аспекти публічного управління. – 2021. – Том 9. – № 1. – С. 55-62.

3. Плахотнік О.О., Павленко А.А. Вплив глобалізації на розвиток світової економіки та економіки України// Економіка та держава. – 2022. – № 5. – С. 62-67.

4. Політологічний енциклопедичний словник / уклад.: [Л.М. Герасіна, В.Л. Погрібна, І. О. Поліщук та ін.]; за ред. М.П. Требіна. – Х. : Право, 2015. – 816 с.

5. Щупаківський Р. Сучасні виклики глобалізації та актуальність їх державного регулювання в системі забезпечення конкурентоспроможності національної економіки //Економіка та суспільство. – 2021. – №(34). <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-34-97>

6. Sotsiologhiia prava: entsyklopedychnyi slovnyk [Sociology of law: encyclopedic dictionary] /LM Herasina, O// MP Trebin - Yu. Panfilov, VL Pohribnaetal. Kharkiv: Pravo [inUkrainian], 2020.